

Rast Peşrev

Ney

Nayi Selim Dede

Usûlü : Çenber [24/4]

1. Hane / (Hane-i Evvel) / (Serhane)

Teslim / (Mülazime)

S O N / (Temmet)

2. Hane / (Hane-i Sani)

3. Hane / (Hane-i Salis)

51

37 **4 . H a n e / (H a n e - i R a b i)**

41

46

51

U s û l

Türk Musikisinde, eşit sayıda, muhtelif vuruşlardan meydana *) XV. asırdan beri kullanılan bir usûldür. Fâhte usûlünün başına gelmiş kalıplara "Usul" denir. Bu vuruşlar düzenli bir tempo ile aksamadan eser bitene kadar icra edilir.

Usul değeri portede, donanuma yazılır ve sol anahtarından *) 24 zamanlıdır. sonraki arıza işaretlerinin hemen sağında yer alır.

Türk Musikisinde usullerin klasik icrası; sağ elin sağ dize, sol elin sol dize vurulmasıyla belirtilir.

Usulün vurulmasına daima sağ el ile başlanır. Birinci vuruş kuvvetli olarak vurulur.

Usuller, birbirine paralel çizilen iki yatay çizgi üzerine yazılan *) 24/4'lük ikinci mertebesi ve 24/2'lik üçüncü mertebesi notalarla belirtilir. Üst taraftaki çizgi sağ eli, alt taraftaki çizgi kullanılmıştır. 24/4'lük ikinci mertebeye çember, 24/2'lik üçüncü sol eli gösterir. Usulün çizildiği çizginin sol tarafına "usulün mertebeye Ağır Çember denir. Ağır Çemberler ağırlıkları nedeni ile kıymeti"ni ve "usulün zamanı"nı gösteren sayılar yazılır. Üst birinci bestelerde kullanılırlar.

tarafta yazılan sayı usulün kıymetini, alt tarafta yazılan sayı ise *) Çember usûlü ile çember, kâr, besteler ölçülmüştür. Bu usul ile usulün zamanını gösterir. Türk Musikisinde kullanılan usuller özellikle Ağır Çember ile ölçülmüş bestelerde terennüm ikinci şu kelimelerle ifade edilir; Düm, Tek, Te-ke, Te-ek, Te-ka, usulün son te-ke te-ke'lerinden girer ve 2 usûlde terennüm uzar. Ta-hek.

Bunların anlamlarını da kısaca belirttikten sonra Türk Musikisinde kullanılan usulleri incelemeye başlayalım. Düm: Sağ elle sağ diz üzerine vurularak gösterilen kuvvetli zamanı belirtir. Tek: Sol elle sol diz üzerine vurularak gösterilen hafif zamanı belirtir. Te-ke: Birbirine eşit iki zamanı gösterir. Sağ ve sol el birbiri ardınca dizler üzerine vurularak icra edilir. Te-ek: Sol elin sol diz üzerine iki vuruş kıymetinde vurulacağını belirtir. Te-ka: Bir kısa ve ardından bir uzun zamanı belirtir. Sağ el kısa, sol el uzun zamanda icra edilecek demektir. Ta-hek: "Ta" hecesinde iki el birlikte havaya kalkar. "Hek" hecesinde yine iki el birlikte vurulur.

Usuller, "Basit Usuller" ve "Birleşik Usuller" olmak üzere ikiye ayrılır. İki tane basit usul vardır. Bunlar; iki zamanlı ve üç zamanlı usullerdir.

Kaynak : 'Türk Musikisinde Usuller ve Kudüm' M. Hurşit UNGAY

Türk Müsiki Nazariyatı ve Usülleri-Kudüm Velveleri İsmail Hakkı ÖZKAN [1941- 2010]

Ç e m b e r U s û l ü

Çember D a r b U s û l ü

[24 / 4] m e r t e b e s i

- 1 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 2 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 3 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 4 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 5 . Darb : (Düm) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 6 . Darb : (Düm) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 7 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 8 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 9 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Zayıf]
- 10 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 11 . Darb : (Ta-Aa) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 12 . Darb : (He-Ek) / [2 Zamanlı ve Zayıf]
- 13 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 14 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 15 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 16 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]

Türk Müsiki Nazariyatı ve Usülleri-Kudüm Velveleri İsmail Hakkı ÖZKAN [1941- 2010]